

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 28 maja 2020 r.

DWST-WOOS.4021.63.2020.DC

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 w związku z art. 144 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.) oraz art. 89 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), po rozpatrzeniu zażalenia Wójta Gminy Przelewice z 19 marca 2020 r. na postanowienie Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty z 13 marca 2020 r. (znak: WWEAS.542.24.2020.DA) negatywnie opiniujące zamiar likwidacji przez Gminę Przelewice z dniem 31 sierpnia 2020 r. Szkoły Podstawowej im. K. Makuszyńskiego w Jesionowie,

**postanawiam utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie
Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty.**

UZASADNIENIE

W dniu 11 lutego 2020 r. Rada Gminy Przelewice podjęła uchwałę nr XVI/95/2020 w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w im. Kornela Makuszyńskiego w Jesionowie. W uchwale uczniom likwidowanej szkoły zapewniono możliwość kontynuacji nauki w Szkole Podstawowej im. Jana Brzechwy w Kłodzinie.

Wykonując wyżej wymienioną uchwałę Wójt Gminy Przelewice, pismem z dnia 14 lutego 2020 r. (znak: OS.4421.1.2020) powiadomił Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty o zamiarze likwidacji szkoły w Jesionowie oraz wystąpił o wyrażenie opinii w przedmiotowej sprawie.

Zachodniopomorski Kurator Oświaty postanowieniem wydanym w dniu 13 marca 2020 r., po dokonaniu oceny zgromadzonego materiału, stwierdził brak zasadności likwidacji Szkoły Podstawowej w Jesionowie. W uzasadnieniu kurator stwierdził, że szkoła przeznaczona do likwidacji jest szkołą bezpieczną, dysponującą dobrymi warunkami lokalowymi i dydaktycznymi, a jej likwidacja

nie będzie służyła realizacji polityki oświatowej, która powinna być dostosowana do potrzeb mieszkańców. Kurator zauważył, że liczba urodzeń w obwodzie szkoły utrzymuje się na stabilnym poziomie, a zamierzona likwidacja wywołała sprzeciw lokalnej społeczności.

Na wskazane wyżej postanowienie, Wójt Gminy Przelewice pismem z dnia 19 marca 2020 r., za pośrednictwem Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty, wniósł zażalenie do Ministra Edukacji Narodowej (dalej także jako „Minister”). Zażalenie zostało wniesione w ustawowym terminie.

W zażaleniu wniesiono o uchylenie w całości postanowienia z dnia 13 marca 2020 r. Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty i zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez wydanie pozytywnej opinii lub ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W zażaleniu zarzucono wykroczenie kuratora wydającego opinię poza ustawową rolę nałożoną na kuratora treścią przepisu art. 51 ust. 1 i art. 89 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe.

Po przanalizowaniu obowiązujących przepisów oraz materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Minister Edukacji Narodowej postanowił podtrzymać postanowienie Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Jesionowie.

Przede wszystkim, odnosząc się do zarzutów strony co do arbitralności argumentów Kuratora, w ocenie organu drugiej instancji zarzuty te nie zasługują na uznanie. Kompetencje kuratora do wyrażania wiążącego stanowiska w przedmiocie likwidacji czy przekształcenia szkoły publicznej prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego wynikają z jego ustrojowej roli jako organu odpowiedzialnego za realizację polityki oświatowej państwa na obszarze danego województwa (art. 51 ust. 1 pkt. 5 *ustawy – Prawo oświatowe*) oraz jako organu nadzoru pedagogicznego, który w szczególności obejmuje swymi działaniami kwestię zapewnienia uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki (art. 55 w związku z art. 51 ust. 1 pkt. 1 *ustawy – Prawo oświatowe*). Kurator oświaty w trybie art. 89 *ustawy – Prawo oświatowe*, wydaje opinię jako organ realizujący na obszarze danego województwa politykę oświatową państwa oraz jako organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad daną szkołą. Przy wydawaniu tej opinii zobligowany jest więc do uwzględnienia nie tylko okoliczności wskazanych w art. 89 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, jak termin likwidacji szkoły, zapewnienie możliwości kontynuowania nauki, dokonanie stosownych zawiadomień o zamiarze likwidacji szkoły, ale również te wszystkie aspekty związane z likwidacją szkoły,

które odnoszą się do współtworzenia i realizacji regionalnej i lokalnej polityki oświatowej zgodnej w tym względzie z polityką państwa. Kurator powinien ocenić także propozycję zapewnienia uczniom właściwych warunków nauki, wychowania i opieki, co związane jest z realizacją zadań nadzoru pedagogicznego. Wydając przedmiotową opinię kurator musi odnosić się do przepisów prawa nakładających na organ prowadzący szkołę określone obowiązki, zaś ocena zwłaszcza w zakresie obejmującym aspekty związane z nadzorem pedagogicznym, nie sprowadza się tylko do wskazania konkretnych działań, o których mowa w art. 89 ust. 1 czy art. 39 ust. 3 *ustawy – Prawo oświatowe*, ale właśnie do oceny skutków likwidacji szkoły w kontekście zapewnienia uczniom odpowiednich warunków nauki, wychowania i opieki. W tym też przejawia się uznaniowość przedmiotowej opinii. W związku z tym, jeżeli nawet gmina spełniałaby wszystkie wymogi określone w art. 89 i art. 39 *ustawy – Prawo oświatowe*, to nie nakłada to na kuratora oświaty obowiązku wydania pozytywnej opinii co do zamiaru likwidacji szkoły, bowiem kurator opiniuje przede wszystkim zamiar likwidacji szkoły, a nie spełnienie tylko wymogów ww. przepisów. W ocenie organu II instancji, opinia Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty nie narusza przepisów prawa w ww. zakresie i mieści się w granicach administracyjnego uznania, zaś zarzuty strony są niezasadne.

W związku z przedstawionym do opinii zamiarem likwidacji Szkoły Podstawowej w Jesionowie w dniu 9 marca 2020 r., wizytatorzy Kuratorium Oświaty z Szczecinie, przeprowadzili zarówno w tej szkole, jak i w Szkole Podstawowej w Kłodzinie, wizję lokalną. Zgodnie z protokołem ww. oględzin, Szkoła Podstawowa w Jesionowie mieści się w wyremontowanym budynku, w którym mieści się 8 sal lekcyjnych (w tym pracownia fizyczno-chemiczno-przyrodnicza i geograficzno-historyczna), pracownia komputerowa (11 stanowisk komputerowych), sala gimnastyczna, biblioteka i świetlica, a także gabinet pielęgniarstwa, pedagoga, pokój nauczycielski i gabinet dyrektora. Wszystkie pomieszczenia są czyste, zadbane, a szkoła dysponuje wyposażeniem i pomocami dydaktycznymi dostosowanymi do potrzeb uczniów i pozwalającymi na realizację podstawy programowej. Niedaleko szkoły znajduje się wiejskie boisko ze sztuczną nawierzchnią (do gry w piłkę siatkową i koszykową), boisko do piłki nożnej, a przy szkole znajduje się plac zabaw i park. Oddział przedszkolny funkcjonujący w strukturze tej szkoły korzysta z osobnego budynku mieszczącego się także na terenie szkoły. W roku szkolnym w szkole uczy się łącznie 52 uczniów. Do klasy I uczęszcza 9 uczniów, do klasy II – 3, do klasy IV – 8, do klasy V – 7, do klasy VI – 11, natomiast po 7 uczniów uczy się w klasie VII i VIII. Należy zauważyć także, że 30 uczniów szkoły posiada opinie

psychologiczno-pedagogiczne, a 5 uczniów orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego. Z wychowania przedszkolnego w oddziale przedszkolnym korzysta 17 uczniów, w tym jeden czterolatek, 6 pięcioletków oraz 10 sześciolatek. Nauka odbywa się w systemie jednozmianowym. Lekcje rozpoczynają się o godzinie 8¹⁰, a kończą się do godz. 14²⁵. Opieką świetlicową objętych jest wszystkich 43 uczniów, którzy korzystają z transportu organizowanego przez organ prowadzący. Uczniowie obecnie dowożeni zamieszkują takie miejscowości jak: Topolinek, Lucin, Radlice, Rutnica, Stara Dziejzina, Jarząbki, Dziejzice. Wśród tych uczniów siedmiu dowożonych jest z miejscowości położonych poza obwodem szkoły, na terenie Gminy Barlinek (Stara Dziejzina, Jarząbki i Topolinek). W czasie transportu uczniowie przebywają pod opieką zapewnianą przez gminę. Najdłuższy czas dojazdu wynosi ok. 12 minut. Szkoła Podstawowa w Jesionowie zapewnia uczniom obiad w formie cateringu, z którego korzysta 27 uczniów, natomiast w porze śniadania dla wszystkich uczniów chętnych wydawana jest herbata. W szkole organizowane są zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, matematyki, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, a także dodatkowe zajęcia z matematyki przygotowujące uczniów do egzaminu ósmoklasisty. Z uwagi na niski poziom wyników osiągniętych na egzaminie ósmoklasisty, Kuratorium Oświaty w Szczecinie objęło szkołę rocznym planem wspomaganie w zakresie matematyki. Obecni ósmoklasiści w egzaminach próbnych proponowanych przez jedno z polskich wydawnictw oświatowych i próbnym egzaminie organizowanym przez kuratorium osiągnęli wyższe wyniki niż ubiegłoroczni ósmoklasiści. Dodatkowo należy podkreślić, że przy szkole działa Stowarzyszenie „Wspólnie łatwiej” zawiązane przez rodziców uczniów w 2016 r. działające na rzecz szkoły i środowiska szkolnego.

Szkoła Podstawowa w Kłodzinie mieści się w dwóch budynkach: w Kłodzinie dla uczniów klas I-VIII szkoły podstawowej oraz w Przelewicach dla dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego. W Kłodzinie budynek szkoły jest dwukondygnacyjny – dla uczniów klas I-III pomieszczenia znajdują się na parterze, natomiast dla uczniów klas IV-VIII na piętrze. Oddziały przedszkolne wchodzące w skład struktury organizacyjnej Szkoły Podstawowej w Kłodzinie umieszczone są na pierwszym piętrze budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Przelewicach. W budynku w Kłodzinie znajduje się 9 sal lekcyjnych, 1 sala komputerowa, świetlica, gabinet pedagoga i logopedy, gabinet pielęgniarki, pokój nauczycielski, sekretariat, gabinet dyrektora, biblioteka, sala gimnastyczna połączona ze szkołą łącznikiem, kuchnia oraz jadalnia służąca także jako świetlica wiejska. W sali komputerowej znajduje się 15 stanowisk komputerowych. Oddziały liczące więcej niż 15 uczniów w przypadku zajęć

z informatyki dzielone są na grupy, przy czym uczniowie grupy niemającej zajęć oczekują na świetlicy lub korzystają z zajęć dodatkowych. Sale dydaktyczne wyposażone są w sprzęt i pomoce dydaktyczne przeznaczone do nauczania określonych przedmiotów. Szkoła nie posiada wyspecjalizowanych pracowni do nauczania fizyki i chemii. Na terenie szkoły mieści się także plac zabaw, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią oraz boisko do piłki nożnej. Zgodnie z protokołem oględzin, do Szkoły Podstawowej w Kłodzinie uczęszcza w roku szkolnym 2019/2020 135 uczniów, przy czym 15 uczniów do klasy I, 19 uczniów do klasy II, po 12 uczniów do klas III i IV, 21 uczniów do klasy V, 23 uczniów do klasy VI, 15 uczniów do klasy VII oraz do klasy VIII – 18 uczniów. Wychowaniem przedszkolnym natomiast objętych jest 95 dzieci, w tym 23 dzieci w oddziale trzylatków, 25 dzieci w grupie czterolatków, 22 dzieci w grupie pięciolatków oraz 25 dzieci w grupie sześciolatków. Wśród uczniów szkoły 71 dzieci posiada opinie psychologiczno-pedagogiczne, a 4 - orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Nauka odbywa się w systemie jednozmianowym. Lekcje rozpoczynają się o godzinie 8²⁰, a kończą się do godz. 14²⁵ lub 15¹⁵. Opieką świetlicową objętych jest wszystkich 105 uczniów, którzy korzystają z transportu organizowanego przez organ prowadzący. Uczniowie obecnie dowożeni zamieszkują takie miejscowości jak: Oćwieka, Kluki, Kosin, Przelewice, Ślazo, Bylice, Myśliborki, Rosiny, Płońsko, Wołdowo, Gardziec, Laskowo. Najdalej położonymi od szkoły miejscowościami są Wołdowo, Laskowo i Oćwieka – ok. 9 km, a najbliższej Rosiny i Przelewice – ok. 2 km. Uczniowie przyjeżdżają do szkoły od godziny 7⁴⁵, natomiast czas dojazdu wynosi od 5 do 20 minut. Szkoła Podstawowa w Kłodzinie zapewnia uczniom obiad w formie cateringu, z którego korzysta 45 uczniów. W szkole organizowane są zajęcia wyrównawcze z języka polskiego dla klasy V i VII, matematyki, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, a także terapeutyczne z pedagogiem szkolnym. Z uwagi na niski poziom wyników osiągniętych na egzaminie ósmoklasisty, Kuratorium Oświaty w Szczecinie objęło szkołę rocznym planem wspomaganie w zakresie matematyki. Obecni ósmoklasiści w próbnym egzaminie kuratorskim osiągnęli, analogicznie jak uczniowie szkoły w Jesionowie, wyższe wyniki niż ubiegłoroczni ósmoklasiści.

Po przeanalizowaniu sytuacji demograficznej zarówno dla gminy Przelewice jak i obwodu szkoły w Jesionowie oraz liczebności oddziałów szkolnych, Minister przychyliła się do ogólnie wyrażonego w postanowieniu stanowiska kuratora. Należy stwierdzić, że zgodnie z danymi prezentowanymi przez Główny Urząd

Statystyczny¹, liczba ludności w wieku 7-14 lat, a więc w wieku odpowiednim dla nauki w szkole podstawowej nie wykazuje trendu, a oscyluje wokół średniej – uwzględniając dane za ostatnie 5 lat – 428 uczniów. W roku 2019, według stanu w dniu 30 czerwca 2019 r., liczba ludności w ww. wieku wynosiła 435. Z ogólnych danych demograficznych nie można, zdaniem Ministra, wywieść, że Gmina Przelewice ma nadmierną sieć szkół podstawowych w stosunku do zapotrzebowania mieszkańców, o czym wspomniano w uzasadnieniu do uchwały Rady Gminy Przelewice. W ocenie Ministra należy zauważyć, że jedyną przesłanką do zmniejszającej się ogólnie liczby uczniów w szkołach gminnych jest nowopowstała i funkcjonująca od roku szkolnego 2017/2018 w budynku, w którym działało wygaszone gimnazjum gminne – niepubliczna szkoła podstawowa. W pierwotnym planie wyrażonym w uchwale Rady Gminy Przelewice nr XXV/213/2017 z dnia 28 lutego 2017 r. zamierzano przekształcić dotychczasowe gimnazjum w szkołę podstawową w Przelewicach. Ostatecznie z tego planu zrezygnowano, gimnazjum zostało wygaszone, a w budynku – oprócz funkcjonującego tam punktu przedszkolnego, utworzona została szkoła niepubliczna, do której uczęszcza obecnie 85 uczniów, w tym 8 dzieci do oddziału przedszkolnego. Oczywiście w każdej gminie mogą być tworzone szkoły niepubliczne, ale fakt ten nie zwalnia gminy z obowiązku zapewnienia wszystkim mieszkańcom gminy możliwości realizacji obowiązku szkolnego. Rola szkół niepublicznych w systemie oświaty jest uzupełniająca i należy podkreślić, że szkoła taka może być zlikwidowana na koniec każdego roku szkolnego i nie wymaga to zgody ani kuratora oświaty ani organu rejestrującego taką szkołę. Wracając do Szkoły Podstawowej w Jesionowie należy stwierdzić, że sytuacja demograficzna w obwodzie tej szkoły jest także stabilna. Przedstawione w uzasadnieniu do Uchwały z dnia 11 lutego 2020 r. dane dotyczące liczby urodzeń w obwodzie przedmiotowej szkoły, także w ocenie Ministra nie przekonują do wydania pozytywnej opinii w przedmiotowej sprawie. Strona powołuje się na brak uczniów w klasie II i odnosi liczbę uczniów urodzonych w latach poprzednich do liczby uczniów korzystających z nauki w szkole w Jesionowie. Należy podkreślić, że ostatnie działania organu prowadzącego, a mianowicie podjęcie zamiaru w dniu 8 lutego 2017 r. likwidacji Szkoły Podstawowej w Jesionowie i Szkoły Podstawowej w Żukowie, niewątpliwie wywołały niestabilną sytuację szkoły, co nie sprzyjało licznemu naborowi do klasy I w roku szkolnym 2017/2018 i 2018/2019. Z powyżej przywołanych danych wynika jednak, że zarówno w poprzednich latach jak i w obecnym roku szkolnym liczba uczniów Szkoły Podstawowej w Jesionowie jest

¹ <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/jednostka>

niewiele niższa od urodzeń w odpowiednim roku w obwodzie tej szkoły. Z urodzonych w 2013 r. 17 dzieci 10 uczęszcza do oddziału przedszkolnego przy tej szkole, a 5 współtworzy z czworgiem dzieci urodzonych w 2012 r. klasę I. Analogicznie dzieci urodzone w roku 2006 (8 dzieci), 2007 (8 dzieci), 2008 (14 dzieci), czy 2009 (11 dzieci) uczęszzczają obecnie do przedmiotowej szkoły w liczbie odpowiednio 7, 6, 13 i 6. Nie zawsze tak się zdarza, że do obwodowej szkoły uczęszzczają wszystkie dzieci urodzone w jej obwodzie. Ale powyższe wskazuje na to, że pomijając lata szkolne gdy dalsze funkcjonowanie szkoły było zagrożone, zdecydowana większość uczniów wybiera szkołę obwodową. Dlatego też, zdaniem Ministra, argumenty strony dotyczące demografii gminy Przelewice – po powyższym przytoczeniu zarówno danych jak i ogólnej sytuacji w oświacie w gminie Przelewice w ostatnich latach – nie zasługują na uwzględnienie.

Liczebność dotychczasowych oddziałów w likwidowanej szkole, a także informacje zawarte w aktach sprawy nie wskazują, że zajęcia lekcyjne prowadzone są obecnie w systemie klas łączonych, które także są dopuszczone prawem. W roku szkolnym 2020/2021 – jak wskazuje strona w uzasadnieniu do uchwały intencyjnej – naukę w klasie I rozpocznie 10 uczniów, a w kolejnych latach odpowiednio 10, 8, 12. Oznacza to, że w szkole w kolejnych latach uczyć się będzie stabilna liczba uczniów, a mianowicie 55 w roku szkolnym 2020/2021, a następnie 58, 55 i 60. Bez podejmowania kolejnych prób likwidacji tej szkoły wprowadzających niestabilność funkcjonowania szkoły, zgodnie z danymi demograficznymi w szkole w każdej klasie może uczyć się od 8 do 12 uczniów, co przekłada się na komfortowe warunki nauki uwzględniające także możliwość rywalizacji, o których pisze strona w zażaleniu. Dlatego też, w ocenie Ministra zarzut strony odnoszący się do aspektu demograficznego oraz liczebności oddziałów klasowych jest bezzasadny i jako taki Minister go odrzuca.

Niemniej jednak w toku niniejszego postępowania należy rozpatrzyć także kwestię, czy podejmując zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej w Jesionowie i zapewniając możliwość kontynuacji nauki uczniom tej szkoły w Szkole Podstawowej w Kłodzinie, organ prowadzący spełnił jedynie warunek formalny określony w art. 89 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, czy też zapewnił tym uczniom nie gorsze niż dotychczas warunki nauki. W tym celu należy rozpatrzyć przede wszystkim kwestię liczebności oddziałów szkolnych w Szkole Podstawowej w Kłodzinie po przeprowadzeniu likwidacji w kontekście dostępnej bazy lokalowej, a także ocenić warunki dowożenia uczniów z miejscowości

położonych dalej niż odległości wskazane w art. 39 ust. 2 ustawy – Prawo oświatowe.

Jak wynika z protokołu oględzin, po likwidacji szkoły w Jesionowie, w Szkole Podstawowej w Kłodzinie zostanie zorganizowanych 10 oddziałów, po jednym w każdej klasie, z wyjątkiem klasy I i VII, gdzie będą musiały funkcjonować dwa oddziały. Łącznie w szkole uczyłoby się 194 uczniów. W ocenie Ministra należy zauważyć, że w przypadku klasy VII grupa szkolna, która obecnie funkcjonuje w klasie VI Szkoły Podstawowej w Jesionowie obejmuje 11 uczniów. W klasie VI w szkole w Kłodzinie obecnie uczy się 23 uczniów. Według zapisów w protokole w roku szkolnym 2020/2021 do klasy VII uczęszczałoby 34 uczniów podzielonych na dwa oddziały po 17 uczniów. Zatem, w momencie, gdy grupa szkolna jest już najczęściej grupą kolegów i przyjaciół, grupy z obu szkół musiałyby być rozdzielone, bądź tylko grupa ze szkoły w Kłodzinie. W przypadku każdej innej klasy uczniowie obu szkół znaleźliby się w jednym oddziale. Należy także podkreślić, że liczebność oddziału klasy VI wyniosłaby 28 uczniów, a zatem trzeba przyjąć, zgodny z przepisami prawa, obowiązkowy podział tego oddziału na grupy w przypadku zajęć z informatyki i nauki języka obcego. Ponadto taki podział, wynikający bezpośrednio z ograniczenia jakim jest liczba stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej (jak wynika z protokołu oględzin jest ich 15) dotyczyłaby wszystkich oddziałów, z wyłączeniem klasy IV. Należy także podkreślić, że zgodnie z ww. protokołem, część grupy uczniów, która nie uczestniczy w zajęciach z informatyki, obecnie oczekuje na dalsze zajęcia w świetlicy lub korzysta w tym czasie z zajęć dodatkowych. Podsumowując należy stwierdzić, że z uwagi na fakt, że szkoła dysponuje 9 salami lekcyjnymi, pracownią komputerową oraz salą gimnastyczną, po zamierzonej likwidacji, baza lokalowa szkoły w Kłodzinie nie będzie wystarczająca, aby w roku szkolnym 2020/2021 zajęcia odbywały się w systemie jednozmianowym. Jeżeli także w kolejnych latach tworzone będą dwa oddziały klasy I, co jak wynika z danych demograficznych jest prawdopodobne, w kolejnych latach szkolnych liczba oddziałów w Szkole Podstawowej w Kłodzinie będzie wzrastać nasilając proces wprowadzania dwuzmianowości. Z uwagi na powyższe, Minister stwierdza, że nie uznaje argumentu wskazującego na poprawę warunków nauki uczniów zarówno szkoły likwidowanej jak i uczniów szkoły, w której Ci uczniowie mieliby kontynuować naukę. Zdaniem Ministra warunki nauki zarówno w roku szkolnym 2020/2021 jak i kolejnych staną się gorsze od obecnych.

Należy podkreślić także, że uczniami Szkoły Podstawowej Jesionowie są także dzieci uczęszczające do oddziału przedszkolnego. W odniesieniu do ww. dzieci,

w uzasadnieniu do uchwały wskazano lakonicznie, że przy Szkole Podstawowej w Kłodzinie funkcjonują trzy oddziały przedszkolne oraz punkt przedszkolny znajdujące się w miejscowości Przelewice. Minister zauważa, że ani kurator ani strona nie poświęciły uwagi ocenie warunków korzystania z wychowania przedszkolnego dzieci dotychczas korzystających z wychowania przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Jesionowie, jak i mających prawo do korzystania z niego. Z danych systemu informacji oświatowej (SIO) wynika, że według stanu w dniu 30 września 2019 r. do oddziału przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Jesionowie uczęszcza 17 dzieci, w tym jeden czterolatek, sześć osób pięcioletków oraz dziesięć osób sześciolatek. Jak wynika z danych demograficznych przedstawionych w uzasadnieniu do uchwały Rady Gminy Przelewice, w roku szkolnym 2020/2021 nawet 42 dzieci urodzonych w latach 2014 – 2017 będzie miało prawo korzystania z wychowania przedszkolnego, w tym 10 sześciolatek – obowiązek realizacji rocznego przygotowania przedszkolnego. Jak wskazano wyżej – zgodnie z protokołem oględzin Szkoły Podstawowej w Kłodzinie, w roku szkolnym 2019/2020 do oddziałów przedszkolnych uczęszcza 96 dzieci, w 4 grupach. Według protokołu nie ma miejsca na przyjęcie kolejnych przedszkolaków. Minister – pomimo tego co wskazano wyżej – przyjmuje do rozważań liczbę dzieci wykazaną w systemie informacji oświatowej, z uwagi, że jest różna od tej wykazanej w protokole. Według danych sprawozdanych w ww. systemie według stanu w dniu 30 września 2019 r. (jak i danych bieżących) wynika, że w Szkole Podstawowej w Kłodzinie zorganizowano 3 oddziały przedszkolne do których w roku szkolnym 2019/2020 uczęszcza 69 dzieci, w tym 9 trzylatek, 16 czterolatek oraz po 22 pięcioletków i sześciolatek. Grupa obecnych 5-latek liczy obecnie 22 dzieci, które w kolejnym roku szkolnym staną się grupą sześciolatek. W efekcie ani cała szóstka 5-letnich dzieci likwidowanej szkoły nie znajdzie miejsca w oddziałach przedszkolnych w Przelewicach, ani dzieci młodsze. W SIO wykazano, że w oddziałach przedszkolnych w Szkole Podstawowej w Kłodzinie dostępna liczba miejsc wynosi 75. Zatem Minister zgadza się z kuratorem, że po dokonaniu likwidacji gmina nie będzie dysponowała wystarczającą liczbą miejsc w oddziałach przedszkolnych w tej szkole. Należy podkreślić, że gmina Przelewice nie prowadzi żadnego przedszkola na terenie gminy. Wychowanie przedszkolne realizowane jest w oddziałach funkcjonujących przy szkołach podstawowych oraz punkcie przedszkolnym w Przelewicach. Z wychowania przedszkolnego w punkcie przedszkolnym – zgodnie z danymi SIO - w roku szkolnym 2019/2020 korzysta 17 dzieci, w tym pięć osób dwulatek oraz 12 dzieci w wieku 3 lat. Zgodnie z § 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w *sprawie rodzajów innych form wychowania*

przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania z dnia 28 sierpnia 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1657), wychowaniem przedszkolnym w punkcie przedszkolnym objętych może być nie więcej niż 25 dzieci. Zatem, w ocenie Ministra, przedstawiona wyżej sytuacja skłania do przyjęcia wniosku, że organ prowadzący wszczynając proces likwidacji szkoły nie zadbał w sposób dostateczny o miejsce dla wszystkich dzieci w wieku przedszkolnym. A tym samym nie zapewnił im możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej, wbrew art. 89 ust. 1 Prawa oświatowego.

Odnosząc się do zarzutu strony dotyczącego analizy kuratora w kwestii zapewnienia organizacji bezpłatnego transportu uczniom szkoły likwidowanej do Szkoły Podstawowej w Kłodzinie, należy podkreślić, że zadaniem zarówno organu I, jak i II instancji jest ocena warunków nauki uczniów po dokonaniu likwidacji dotychczasowej ich szkoły, także przez pryzmat organizacji dowożenia uczniów do szkoły. Jak wynika z uzasadnienia do uchwały, gmina Przelewice podejmując przedmiotowy zamiar likwidacji zobowiązała się do organizacji transportu wraz z odpowiednią opieką wszystkim uczniom dotychczas uczęszczającym do szkoły w Jesionowie. Jednocześnie gmina szacuje, że czas dojazdu z Jesionowa do Kłodzina zajmować będzie maksymalnie 29 minut. Jako korzyść w przypadku zlikwidowania Szkoły Podstawowej w Jesionowie gmina wskazuje, że dla uczniów mieszkających w miejscowości Topolek czas dojazdu wobec dotychczasowego ulegnie skróceniu. Minister przeanalizował odległości pomiędzy miejscowościami, z których obecnie dowożeni są uczniowie. Z wyznaczonych za pomocą www.google.com/maps tras wynika, że najdalej położoną miejscowością od Szkoły Podstawowej w Kłodzinie i jednocześnie położoną na terenie dotychczasowego obwodu szkoły likwidowanej jest miejscowość Rutnica. Długość trasy z tej miejscowości do szkoły w Kłodzinie wynosi 11 km, podczas gdy do szkoły w Jesionowie było to ok. 3 km. Zatem można wskazać, że dla niektórych uczniów już dowożonych nowa organizacja transportu będzie stanowić poprawę warunków, a dla niektórych wręcz przeciwnie. Należy także podkreślić, że na 69 uczniów, 43 korzysta ze zorganizowanego przez gminę transportu. Oznacza to, że 26 uczniów mieszka w pobliżu szkoły. Dla tej grupy likwidacja szkoły będzie oznaczała konieczność korzystania z transportu, którego dotychczas nie mieli. Kolejną grupą, której w wyniku likwidacji szkoły zdecydowanie się pogorszą warunki nauki, są uczniowie mieszkający poza obwodem tej szkoły, na terenie gminy Barlinek. Jak wynika z pisma Stowarzyszenia „Wspólnie Łatwiej” z dnia 17 lutego 2020 r. skierowanego do Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty, dzieci te, na podstawie dawnej

umowy między Wójtami gmin są dowożeni do szkoły w Jesionowie transportem zorganizowanym przez gminę Przelewice. Zawarte w uzasadnieniu do uchwały stwierdzenie o zobowiązaniu do zorganizowania dowozu wszystkim dzieciom dotychczas uczęszczającym do likwidowanej szkoły nie daje gwarancji organizacji takiego dowozu dzieciom wchodzącym do systemu w kolejnych latach. Dodatkowo należy zauważyć, że strona w zażaleniu podniosła, że kurator w postanowieniu wadliwie uznał, że czas potrzebny na dojazd do szkoły dla niektórych uczniów oznaczać będzie nawet ok. 50 minutową podróż w jedną stronę. Jednocześnie strona sama wskazuje, że dojazd pomiędzy szkołą w Jesionowie a szkołą w Kłodzinie trwać będzie 29 minut. Minister stwierdza, że dojazd dzieci do szkoły zdecydowanie się wydłuży i będzie trwał ok. 50 minut. Na podstawie www.google.com/maps można stwierdzić, że droga z miejscowości – Jarzabki - najdalej położonej, w której mieszkają uczniowie szkoły likwidowanej wynosi ok. 30 km, z uwzględnieniem przejazdu przez inne miejscowości. Czas samej jazdy, bez przystanków wynosi ok. 45 minut. Ponadto, należy zauważyć, że ani w uchwale Rady Gminy Przelewice ani w innych dokumentach nie przedstawiono warunków dowożenia dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Zgodnie z art. 32 ustawy – Prawo oświatowe, organ prowadzący nie jest objęty obowiązkiem dowożenia młodszych dzieci niż w wieku 5 i 6 lat do placówek wychowania przedszkolnego. Brak nawet deklaracji ze strony organu prowadzącego, że taki dowóz w stosunku do tych dzieci będzie się odbywał oraz brak deklaracji zwrotu kosztów przejazdu dzieci i ich opiekunów sprawia, że Minister uznaje, że dzieci te korzystające z wychowania przedszkolnego, a mieszkające w pobliżu szkoły w Jesionowie zostaną pozbawione ustawowo zagwarantowanej możliwości rozwoju w środowisku przedszkolnym.

W ocenie Ministra zatem zarzut strony dotyczący błędnego rozpatrzenia kwestii dowożenia uczniów do szkoły w Kłodzinie przez Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty nie zasługuje na uwzględnienie. Minister stwierdza, że warunki nauki, wychowania i opieki, które oferuje gmina Przelewice uczniom i przedszkolakom po zlikwidowaniu Szkoły Podstawowej w Jesionowie są zdecydowanie gorsze niż obecne. Gmina pozbawia te dzieci prawa do realizacji obowiązku szkolnego w warunkach komfortowych. Codzienne spędzenie w drodze do szkoły i potem do domu ok. 1,5 godziny, a w niektórych przypadkach nawet dłużej, nie stanowi o poprawie warunków nauki, ani o zachowaniu ich higieny. W ocenie Ministra przepis art. 39 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe, o czym pisze strona w zażaleniu, nakładający na gminę obowiązek organizacji bezpłatnego transportu w określonych warunkach, nie zdejmuje z gminy obowiązku zorganizowania sieci publicznych szkół podstawowych w sposób

umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z zachowaniem - zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy - bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki. Zdaniem Ministra, powyższe świadczy o tym, że sam fakt zorganizowania dowozu, bez oceny jego wpływu na uczniów, nie może być podstawą do uznania, że zamierzona likwidacja jest korzystna dla tych uczniów.

Ważnym dla gminy argumentem przemawiającym za likwidacją Szkoły Podstawowej w Jesionowie jest aspekt ekonomiczny. Gmina Przelewice co prawda podkreśla, że nie jest to główny argument, ale zarówno w uchwale jak i w zażaleniu odnosi się do niego wskazując na, obciążające budżet gminy, dane finansowe. Minister zauważa, że zgodnie z art. 8 ust. 15 ustawy – Prawo oświatowe zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych należy do zadań własnych gmin, więc – zdaniem Ministra, argumenty natury ekonomicznej nie mogą stanowić zasadniczej przesłanki powzięcia zamiaru likwidacji szkoły. Głównym argumentem organizowania i utrzymania sieci szkół podstawowych na danym terenie gminy powinna być przede wszystkim korzyść dla społeczności mieszkańców wyrażająca się m.in. poprzez poprawę warunków nauki dzieci tych mieszkańców, a nie tak jak w tym przypadku obniżenie kosztów utrzymania tych szkół, poprzez likwidację funkcjonującej od wielu lat prowadzonej przez gminę szkoły podstawowej. To, że koszty utrzymania jednego ucznia w różnych szkołach się różnią jest oczywiste. Uwarunkowane jest to przede wszystkim liczbą uczniów w oddziałach danej szkoły i stałymi kosztami utrzymania danego budynku. Zdaniem Ministra, wyższe koszty wydatkowane na kształcenie jednego ucznia małej szkoły, przy uwzględnieniu innych aspektów omówionych wyżej nie stanowią podstawowej przesłanki do jej likwidacji.

Minister zbadał kwestię wydatków Gminy Przelewice na oświatę. Subwencja oświatowa na rok 2020 dla gminy Przelewice - 4,0 mln zł spadła w stosunku do ostatecznej subwencji w roku 2019 o 0,1 mln zł przy spadku liczby uczniów rzeczywistych o ok. 15,2%.

Porównując dane dotyczące wydatków bieżących w dziale 801 i 854 (z wyłączeniem przedszkoli i dowożenia uczniów) do wydatków ogółem wynika, że stosunek wydatków bieżących do wydatków ogółem dla gmin w 2019 roku wyniósł 22% i był wyższy niż w poprzednim roku o 0,3 pkt procentowego. W odniesieniu do gminy Przelewice wskaźnik ten wyniósł 21,7% i był niższy w porównaniu do poprzedniego roku o 0,9 pkt procentowego. Oznacza to, że wydatki oświatowe gminy zmniejszyły się w stosunku do wydatków ogółem.

Należy ponadto zwrócić uwagę na fakt, że w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2020 (Dz. U. z 2019 r. poz. 2446), zostały zaplanowane dodatkowe środki na pomoc dla gmin w utrzymaniu małych szkół wiejskich. Podział kwoty ogólnej uwzględnia zatem wagę dla uczniów m.in. publicznych szkół podstawowych, w których iloraz liczby uczniów w szkole i rzeczywistej liczby klas w szkole, ustalony zgodnie z ust. 12 tego rozporządzenia, jest niższy lub równy 18 w jednostce samorządu terytorialnego spełniającej kryterium, o którym mowa w ust. 13 tego rozporządzenia. Jak wynika z metryczki subwencyjnej dla Gminy Przelewice na rok 2020, gmina ta spełnia ww. kryterium dochodowe, a zatem w tej gminie naliczana jest na uczniów publicznych szkół podstawowych w Kłodzinie, Jesionowie i Żukowie. Zatem w najbliższych latach, przy zachowaniu tego rozwiązania, będą naliczane dodatkowe środki na uczniów tych szkół. Dodatkowo na uczniów uczęszczających obecnie do Szkoły Podstawowej w Jesionowie i w Żukowie naliczana jest dodatkowa kwota w części oświatowej subwencji ogólnej związana z liczbą uczniów w tych szkołach (waga P_3). Zatem w szkole w Jesionowie kwota przewidziana w części oświatowej subwencji ogólnej na ucznia uwzględniać będzie wagi algorytmu o sumie wartości o 0,2 większej (ponad 1,2 tys. zł) niż na takiego samego ucznia uczącego się w Szkole Podstawowej w Kłodzinie. Zatem nie można stwierdzić, że z budżetu państwa nie są do takich gmina jak gmina Przelewice przekazywane większe środki na funkcjonowanie małych szkół wiejskich. Reasumując, w ocenie Ministra, w obszarze ekonomii i wsparcia funkcjonowania małych szkół wiejskich, należy uznać, że bezpodstawny jest zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej w Jesionowie.

Odnosząc się do zarzutu strony w kontekście przywołanych słabych wyników nauczania osiągniętych przez uczniów Szkoły Podstawowej w Jesionowie, Minister zauważa, że rzeczywiście wyniki z egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2018/2019 były słabsze niż w Szkole Podstawowej w Kłodzinie. W efekcie Kuratorium Oświaty w Szczecinie objęło uczniów szkoły rocznym planem wspomaganie w zakresie matematyki. Obecni uczniowie klasy VII na próbnych egzaminach organizowanych przez Gdańskie Wydawnictwo oświatowe osiągnęli wyniki wyższe od ubiegłorocznych (matematyka – 4 stanin, język polski – 5 stanin). W próbnym teście organizowanym przez kuratorium uczniowie ci osiągnęli wynik jeszcze lepszy (6 stanin). Należy także zauważyć, że rocznym planem wspomaganie w zakresie matematyki zostali – zgodnie

z protokołem oględzin – objęci także uczniowie Szkoły Podstawowej w Kłodzinie. W roku szkolnym 2018/2019 uczniowie tej szkoły osiągnęli wynik z tego przedmiotu na podobnym poziomie (2 stanin), a w obecnym roku szkolnym z próbnego egzaminu organizowanego przez kuratorium osiągnęli wynik wyższy (6 stanin), co stanowi podobny wynik jak uczniów ze szkoły w Jasionowie. Z uwagi na powyższe zarzut strony w kwestii osiągniętych wyników z egzaminów, chociaż jest to w ocenie Ministra argument poboczny, nie zasługuje na uwzględnienie.

Dodatkowo należy zauważyć, że w Szkole Podstawowej w Jasionowie, zgodnie z protokołem oględzin zatrudnionych jest 17 nauczycieli, w tym 8 zatrudnionych w wymiarze pełnego etatu. Dziesięciu z nich posiada stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, sześcioro – mianowanego, a jeden jest nauczycielem kontraktowym. Nauczyciele ci aktywnie uczestniczą w doskonaleniu zawodowym. Po ewentualnej likwidacji szkoły w Jasionowie jedynie 5 nauczycieli miałoby możliwość zatrudnienia w szkole w Kłodzinie, w tym dwóch – pomimo kwalifikacji – jako nauczycieli świetlicy. Brak przeniesienia kadry pedagogicznej wraz z uczniami likwidowanej szkoły – chociaż nie stanowi to głównej przesłanki za podtrzymaniem negatywnej opinii kuratora w przedmiotowej sprawie – także nie wpłynie korzystnie na uczniów szkoły likwidowanej, w tym na poczucie ich bezpieczeństwa.

Na marginesie Minister zauważa, że problem reorganizacji sieci szkół i dostosowania jej do potrzeb mieszkańców oraz uwarunkowań lokalnych wymaga uzgodnień uwzględniających wszystkie ważne w tym zakresie aspekty, w tym opinie dotyczące zamiaru likwidacji szkoły. W opinii Stowarzyszenia „Wspólnie łatwiej” działającego przy Szkole Podstawowej w Jasionowie oraz grona pedagogicznego tej szkoły, dzieci mają zapewnione pełne wsparcie dydaktyczno-wychowawcze, a szkoła pełni rolę centrum kultury i tradycji mieszkańców tej miejscowości. Do akt sprawy załączona została także lista rodziców i mieszkańców przedstawiająca sprzeciw przeciwko likwidacji przedmiotowej szkoły oraz list grona pedagogicznego szkoły do kuratora oświaty podpisany przez nauczycieli. Podejmując działania zmierzające do reorganizacji sieci szkół organy gminy nie powinny więc pomijać stanowiska społeczności lokalnej, w tym opinii przeciwko likwidacji szkoły. Niemniej jednak należy podkreślić, że powyżej opisany sprzeciw nie miał bezpośredniego wpływu – w przeciwieństwie do przesłanek merytorycznych - na niniejsze rozstrzygnięcie Ministra Edukacji Narodowej.

W ocenie Ministra zażalenie Gminy Przelewice nie zasługuje za uwzględnienie i nie do przyjęcia są argumenty wskazane przez stronę, w szczególności dotyczące kwestii demograficznej, lokalowej, wyposażenia dydaktycznego, warunków nauki oraz aspektu ekonomicznego. Wiele argumentów strony ma charakter subiektywny, przedstawiający negatywny obraz funkcjonującej od wielu lat szkoły.

Pouczenie: Na postanowienie służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, wnoszona za pośrednictwem Ministra Edukacji Narodowej w terminie 30 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopeć
Podsekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/

Otrzymuje:
Wójt Gminy Przelewice
Do wiadomości:
Zachodniopomorski Kurator Oświaty